

'T GROENE
WAASLAND

wordt uitgegeven in samenwerking met
Ons Streven, De Raaklijn, vzw Durme, Pannen-
weel, Natuurpunt Waasland, VELT, Wase Imkers-
bond, JNM, Hofter Saksen, Lilenwerkgroep
Vogelbescherming, ABLOZ vzw

COÖRDINATIE & BEHEER

Ablo

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift 40ste jg - nr 5 november 2020 - nr 219

NATUUR EN MILIEU

40ste
JAARGANG
219

IN HET WAASLAND

hernieuwing abonnement

Beste lezer,

Als er een uitnodiging tot betaling van 't groene waasland (=GW) in dit nummer zit, **gelieve dan** Uw abonnement te hernieuwen door **8 Euro** over te schrijven op het rekeningnr **BE39 7310 4317 9119**.

Abonnees zijn automatisch ook lid van de regionale vzw ABLLO.

Let op : Het kan zijn dat U dit tijdschrift ontvangt via een andere vereniging dan ABLLO en **dat U Uw abonnementsgeld betaalt via die vereniging:** Ons Streven; Vzw Durme; De Raaklijn; Hortus Ter Saken; CVN; Wase Imkersbond, ...

U kan dan gewoon verder lezen...

Bij het huidige subsidiestelsel voor milieuverenigingen is het belangrijk zoveel mogelijk leden te hebben. Dit kan door met bijkomende (gezins-) leden te werken. Zie onderstaande kader .

Indien U vragen heeft kan U steeds telefoneren (03 775 19 31) of een mailtje sturen naar groene.waasland@gmail.com of volgende webpagina's raadplegen:

<https://hetgroenewaasland.be/abonnement> of <https://hetgroenewaasland.be/lid>

hernieuwing abonnement

hernieuwing abonnement

hernieuwing abonnement

Bijkomende gezinsleden

Het huidige subsidiereglement vereist dat de verenigingen **veel leden** hebben (een opgelegd aantal). Vandaar dat ABLLO ook **bijkomende** gezinsleden zoekt bij **gezinnen die reeds lid zijn van ABLLOvzw**. Gezinsleden (die op hetzelfde adres wonen) kunnen heel goedkoop (bijkomend) lid worden voor slechts **1 Euro per extra lid**.

Noteer dan als mededeling bij de overschrijving "*lidgelden 2021*", *het totaal aantal gezinsleden en graag ook de voor-namen*.

Dank !!

SAMEN WERKEN
MET VZW DURME

Je hebt er zeker al over gehoord: **het Molsbroek in Lokeren, de Fondatie van Boudelo in Sinaai of de Vzw Durme-ooievaars in de Buylaers**.

Zin gekregen om ook deel te worden van de grote vzw Durme-familie? Schrijf dan vandaag al je lidgeld voor 2021 over.

Dat kan door **10 euro extra** over te schrijven bij de hernieuwing van je ABLLO lidgeld voor 2021 met **extra** vermelding 'duolid vzw Durme'.

overschrijven naar **BE39 7310 4317 9119** van het groene waasland - ABLLO

s a m e n g e v a t :

8 Euro = standaard-lid ABLLOvzw (U krijgt dan 't Groene Waasland)

Bijkomend (gezins-)lid voor 1 Euro extra per extra gezinslid. Zie ook pag. 2

Duo-lid met vzw Durme. 10 euro **extra** overschrijven met oa vermelding 'duolid vzw Durme'
U krijgt 't groene waasland en U bent zowel lid van ABLLO vzw als van vzw Durme. Zie ook pag. 2

Basislid van ABLLOvzw (dwz lid zijn **zonder het tijdschrift** te ontvangen) bedraagt **2 Euro**.

Korting voor **snelle betalers (vòòr 1 januari)**: zie <https://hetgroenewaasland.be/korting>

Nog vragen? 03 775 19 31 of <https://hetgroenewaasland.be/lid> of groene.waasland@gmail.com

www.hetgroenewaasland.be

Een nieuwe website voor *ABLLO vzw*
en natuurlijk voor *'t Groene Waasland* !

Vroeger kon je artikels van 't Groene Waasland,
oude nummers, bijkomende informatie vinden op
de website van ABLLOvzw.

Voortaan kan U dat allemaal vinden op
www.hetgroenewaasland.be

Op www.hetgroenewaasland.be zal je ook uitgebreid
informatie en gegevens kunnen vinden van
ABLLOvzw,

Maar ook de andere Wase milieuverenigingen
zullen later aan bod komen.

De website is wel nog in opbouw...

Gezocht: medewerker(s)

ABLLO wil nog meer de
digitale tour opgaan.

Daarom zoeken we vrijwilligers
om mee een Facebookpagina op te starten,
Instagram te activeren, de website
<https://hetgroenewaasland.be> te helpen
onderhouden. Voor de website zoeken we
iemand die een beetje overweg kan met
websites (hier met Drupal 8).

Mail naar gilbert.cant@gmail.com

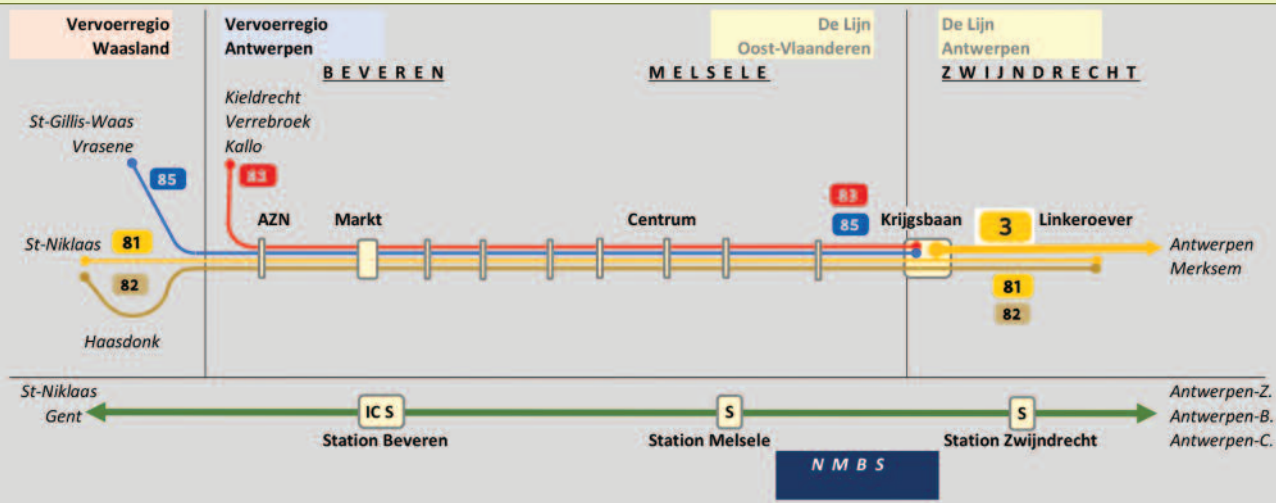

Herinrichting N70 doortocht Melsele en station Beveren

WAAROM NOG GEEN TRAM NAAR BEVEREN?

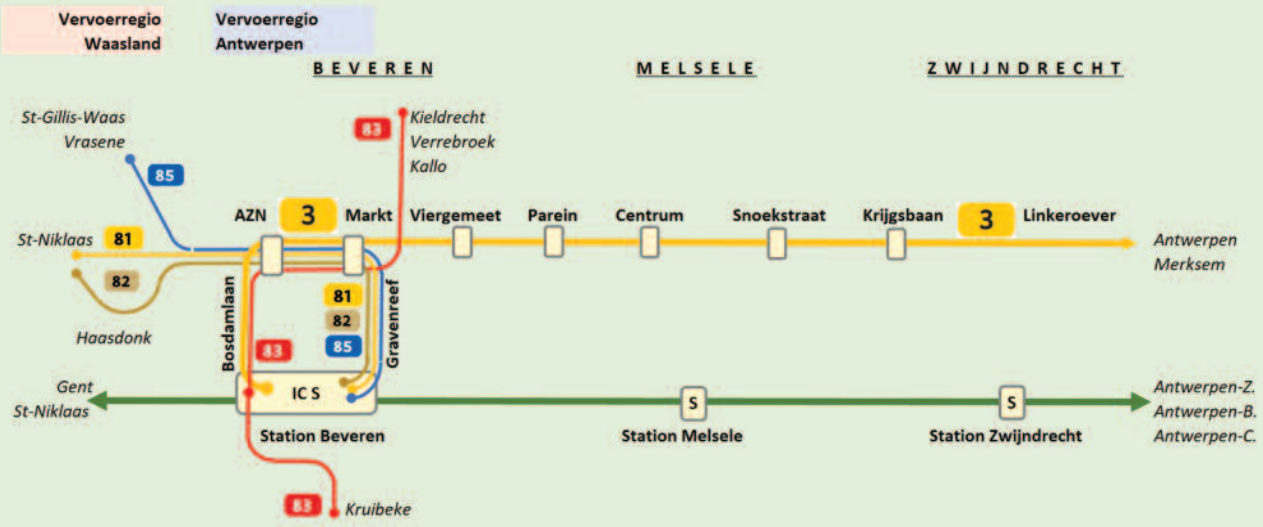
Vlaanderen legt vanaf 2021 de N70, doortocht Beveren – Melsele, opnieuw aan. De NMBS en Infrabel willen de perrons van het station van Beveren verhogen voor een naadloze overstap. Waarom wordt de N70 heringericht zonder tram naar Beveren? En hoe ontwerp je de ideale overstap?

Inderdaad, er verbetert wat voor voetgangers, fietsers en openbaar groen in de doortocht van Melsele. **Maar het openbaar vervoer wordt niet verbeterd.** Uitgerekend nu Beveren tot de vervoerregio Antwerpen behoort, blijft de overstap tussen bus en tram bestaan aan de halte Melsele-Krijgsbaan. Tegelijk blijft vooral bus 81 en 82 met ruim 100 busritten per werkdag over 6 km gewoon naast de tram rijden tot aan Van Eeden en terug. Hierdoor worden bijna 600 buskm per werkdag verspild. Slim naar de stad per bus en trein blijft een droom, ook door gebrek aan visie en samenwerking.

Door gebrek aan samenwerking blijft het openbaar vervoer in en rond Beveren in vieren verdeeld: twee vervoerregio's, twee entiteiten van De Lijn en de NMBS-trein. Zo blijft overstappen erg lastig. Zo blijft het openbaar vervoer gehandicapt.

Samenwerking ABLLLO vzw vraagt om samen te werken en om twee zaken ter harte te nemen. Eén, voorzie nu al de inpassing van de tram op de N70, vanaf Melsele-Krijgsbaan. En twee, start nu met de planning om een doorgroei van het openbaar vervoer-net in Beveren te realiseren. Dit is mogelijk door bus, tram én trein vlot op elkaar te laten aansluiten. De tram moet via de N70 verlengd worden tot aan de Bosdamlaan en verder tot aan het station. Het busnet kan worden herschikt zoals in volgend schema is weergegeven. Beveren-Markt en AZN worden dé overstaphaltes tussen bus en tram in het hart van de gemeente. Ze zijn vooral ook te voet en met de fiets vlot bereikbaar. Beveren station krijgt binnenkort hoge perrons. Door die te bouwen tussen de bestaande onderdoorgangen, (nl voetgangerstunnel Station en tun-

nel Bosdamlaan), past de puzzel mooi in elkaar. De huidige overstapknoop Melsele-Krijgsbaan is een autoverhaal. Het wordt hoog tijd, dat het verhaal meer evenwicht vertoont, met wat goed is voor de gemeenten en de bewoners. Een evenwicht zoeken in het ruimtegebruik voor huisvesting, economie en verkeersnetwerken enerzijds, en respectvol omspringen met open ruimte, natuur en landbouw anderzijds. De herinrichting van de N70 moet in die zin worden aangepakt en de geplande verhoging van de treinperrons ook.

We legden deze ideeën voor aan

Enkel door samenwerking aan een goede aansluiting van trein, tram, bus enerzijds, en aansluiting met fietser en stappen anderzijds, kan het overdreven autogebruik teruggedrongen worden.

Lantis en kregen volgend antwoord.

Het doortrekken van de tramlijn werd niet weerhouden om drie redenen.

- 1. De moeilijkheid om zo'n tramlijn te integreren in de vrije beschikbare ruimte van de N70 op het hele traject.
- 2. De aanwezigheid van de spoorlijn net voorbij P+R Melsele zorgt voor een extra moeilijkheid... een 'ongelijkvloerse kruising' noodzakelijk zou zijn. Hiervoor zou dus een extra tunnel moeten voorzien worden. Ook dit zorgde ervoor dat er een extra moeilijkheid zou ontstaan, die grote bijkomende kosten zou vragen.
- 3. In het decreet 'Basisbereikbaarheid' van de Vlaamse Overheid wordt uitgegaan om geen parallel infrastructuur te bouwen waar al een spoorlijn voorzien is. De aanwezigheid van treinstations in Beveren en Melsele, zorgen ervoor dat binnen hetzelfde gebruikerspotentieel al een valabel alternatief voorzien is. Een alternatief dat parallel zou lopen met een eventueel doorgetrokken tramlijn.

Dit antwoord is onvoldoende en roept volgende vragen op.

1. De beschikbare ruimte op de N70 maakt inpassing tram moeilijk.
  - Hoe komt het dat de tram in de doortocht in Zwijndrecht wel past (< 16 m)?
2. Infrabel wil alle overwegen vervangen, ook deze van de N70 met lijn 10. En het goederenvervoer van en naar de haven moet verdubbelen.
  - Hoe denkt u de betrouwbare aansluitingen tram/bus aan de halte Melsele-Krijgsbaan te realiseren met behoud van de overweg?
  - Er is nu 95 m open helling na de halte Halewijnlaan naar de premetro. Het moet toch ook lukken om vanaf de halte Melsele-Krijgsbaan om onderdoor de tramkeerlus te geraken die 120 m verder ligt.
3. Basisbereikbaarheid en geen parallelle lijnvoeringen.

*Tegelijk blijven bussen 81, 82 en 85 met ruim 100 busritten per werkdag over 6 km gewoon **naast de tram** rijden tot aan Van Eeden en terug. Hierdoor worden **circa 600 buskm per werkdag verspild.***

Deze problematiek werd trouwens al aangekaart binnen de vervoerregio Waasland. Slim naar de stad per bus en trein blijft een droom, ook door gebrek aan samenwerking tussen de vervoerregio's Antwerpen en Waasland.

Een bus op de N70 in Zwijndrecht

N70 in Melsele en in Zwijndrecht vergelijkbare wegbreedte...

Melsele N70

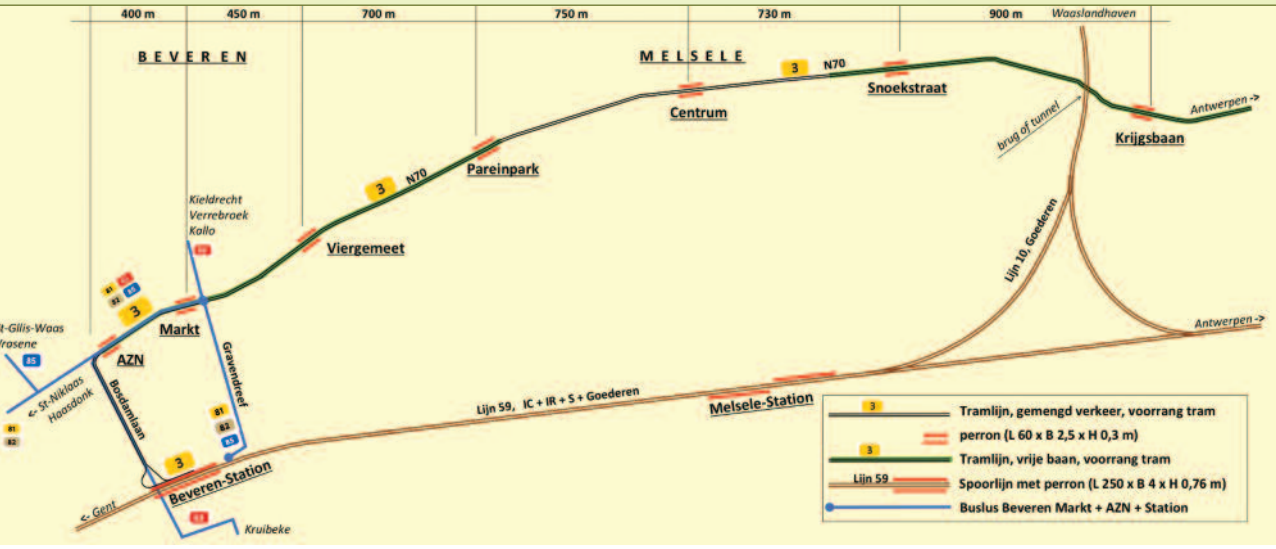
- Binnen welk artikel van betrokken decreet staat dat?
- Waarom rijdt tram 3 dan wel 'naast' station Zwijndrecht?

De breedte in Zwijndrecht-dorp OOST is meestal smaller dan in Melsele.

*600 buskm
kdag verspild...*

Een tram op de N70 in Zwijndrecht

Mogelijk tramtracé op de N70 doorheen Melsele en Beveren.

En slimme verknoping van bus, tram en trein in Beveren.

Er is duidelijk geen scenario ontwikkeld voor een versterking van de rol van het openbaar vervoer in en rondom Beveren. Zie bijvoorbeeld Spoorstrategie Waasland. Daarin wordt voorgesteld om per uur per richting vier goederentreinen en zes persontreinen in te zetten op de spoorlijn van Melsele richting Beveren en verder richting Gent en Brussel. Enkel zo is groei van het treinvervoer mogelijk. Hoe denkt u om vooral mensen uit Beveren en Melsele 'slim naar Antwerpen en Gent en Brussel ...' te verleiden met een onbetrouwbare overstap?

Kortom, de heraanleg van de doortocht van de N70 is geen multimodaal verhaal. Door gebrek aan visie en samenwerking komt er van een 50/50 verhouding in de modal shift niets in huis.

Waar de duurzame logica begint

Een trambaan is veel duurder dan een busbaan. Vlaanderen plant daarom nog geen tram in de doortocht in Melsele. Toch is een tram veel voordeliger. 1. Een trambestuurder kan tot driemaal meer reizigers vervoeren dan een bus. 2. En een tram gaat drie keer zo lang mee.

3. Dus één tram vervangt zijn leven lang negen bussen. 4. En een tram verbruikt minder energie. 5. Dus een tram is veel economischer en slagkrachtiger.

Door de tram ook een centrale plaats te geven in Melsele en Beveren wordt dit tramverhaal ook een sociaal verhaal: gewoon, overstapvrij vanuit Beveren of Melsele tot in hartje stad. En door tram en bus bij het station Beveren te laten aansluiten op de trein kan station Beveren een overstappunt van regionaal belang worden. Zo werk je samen aan een 50/50 modale verdeling, waarmee een meer duurzame logica begint.

Beveren station krijgt binnenkort hoge perrons. Door die te bouwen tussen de bestaande onderdoorgangen, (nl voetgangerstunnel Station en tunnel Bosdamlaan) past de puzzel mooi in elkaar. De trein en de (toekomstige) tram , maar ook de toekomstige bijslijn naar Kruibeke, kunnen gekoppeld worden via de perrons richting Bosdamlaan. Voor de nieuwe verhoogde perrons zijn er dan 2 toegangen :aan het stationgebouw zelf en aan de Bosdamlaan.

Boven : Verouderde perrons richting Melsele opbreken

Onder : Bouwen van nieuwe verhoogde perrons richting Bosdamlaan /Sint-Niklaas.

**Nieuwe
verhoogde
perrons**

NIEUWKOMERS IN HET WAASLAND: "HOELANG NOG TOT EEN WONDERBARE VISVANGST?"

Van rivieren bruisend van leven, morsdode riolen en bronnen van hoop

De vele waterlopen in het Waasland waren eeuwenlang belangrijke voedselbronnen voor onze voorouders. Ze leken onuitputbare reserves van vissen. Niet voor niets prijkt paling als streekgerecht op de Wase menukaart. Sommige gemeenten hadden zelfs hun eigen vismijn waar plaatselijk gevangen vis verhandeld werd. De industriële revolutie en de bevolkingstoename zorgden aanvankelijk voor weinig verandering. Rond 1940 inventariseerde men in de Schelde nog 67 zoetwater- en zeevissensoorten. Na de oorlog werd het rioleringsnet uitgebreid, maar al het afvalwater werd ongezuiverd in de rivieren geloosd.

De massale verontreiniging van de waterlopen leidde tot omvangrijke vissterfte en dode en stinkende rivieren. De stank van het afvalwater van slachthuizen, industrie, huishoudens droeg kilometers ver en was niet te harden.

De Stekense vaart werd door de buurt omgedoopt tot 'Stinkende vaart', dat meer toepasselijk was. In tal van steden werden de rivieren overwelfd om dit probleem weg te steken. Terwijl de Fransen en Belgen hun ogen en reukorgaan afwendden van het probleem, groeide in Nederland het ongenoegen en de bezorgdheid. In Zeeland richtten milieube-

wuste activisten de militante actiegroep 'Redt de Schelde op'. Deze organisatie verzamelde in 1988 20.000 handtekeningen voor een schone Schelde en overhandigde ze aan de regeringen van België en Nederland. Omer Gielliet, destijds pastoor in Breskens en lid van de actiegroep, beschreef de situatie als volgt: "De Schelde moet schoon. In België

is hij dood en hier is hij ziek." 'Redt de Schelde' organiseerde prompt een protest- en sensibilisatie-tocht van monding tot bron van de Schelde.

De acties van de ontluikende milieubeweging bleven niet zonder gevolg. De Nederlandse en Belgische regering hadden in 1975 waterverdragen afgesloten over Maas en Schelde. Onder invloed van 'Redt de Schelde' en de publieke opinie scherpte de Nederlandse regering haar eisen voor een propere Schelde terecht aan. In ruil voor de verdieping van de Westerschelde voor de Antwerpse haven eiste Nederland veel meer inspanningen van België om de waterkwaliteit drastisch te verbeteren. Deze inspanningen kwamen rijkelijk laat. Toen de Vlaamse overheid in 1990 Aquafin oprichtte om de waterzuiveringsinfrastructuur uit te bouwen, werd in Duitsland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk respectievelijk al 91, 93 en 96 procent van het afvalwater gezuiverd. In Vlaanderen was dat toen 28 procent. Door de investeringen van het Vlaamse Gewest en de inspanningen van Aquafin steeg het aandeel gezuiverd afvalwater tot ruim 84% in 2018. Sinds 2000 investeerde de Société publique de gestion de l'eau (SPGE), de Waalse maatschappij voor waterbeheer, bijna 4

miljard euro in de zuivering van gebruikt water. Daardoor wordt nu 91 procent van het gebruikt water in Wallonië gezuiverd. In het Brusselse gewest staat Aquiris in voor de waterzuivering. Een eerste installatie in Brussel-Zuid werd al geopend in 2000. In 2007 werd aan het kanaal van Vilvoorde een veel groter zuiveringsstation opgestart in het noorden van Brussel. De gevolgen waren haast onmiddellijk merkbaar. Het effluentwater dat

De oevers van de Schelde worden bevestigd met fuiken. De onderzoeksgroep van Professor Jan Breine vangt daarmee voornamelijk soorten die hun volledige levenscyclus in de monding blijven: brakwatergrondel, dikkopje, grauwe poot en rode poot. Andere vissen, zoals de tong, bot of de zeebaars, komen opgroeien in Antwerpen en trekken daarna naar zee. Tot slot vangen de onderzoekers langs de oevers brasem, blankvoorn, rietvoorn,

geloosd wordt door de rioolwaterzuiveringsinstallaties is nog geen drinkwater, maar is wel geschikt voor vissen, vogels en amfibieën. De waterkwaliteit van de Zenne nam spectaculair toe. De Zenne mondt via de Rupel uit in de Schelde en dat liet zich voelen.

Meer vis in gezonder water

Er zit steeds meer vis in de Schelde en haar zijrivieren en ook het aantal soorten neemt toe. Dat blijkt uit tellingen van Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. Voor de inventarisaties gebruikt het instituut twee methoden: de ankerkuil en fuiken.

De ankerkuil gebruikt men in de vaarzone centraal in de Schelde. Men legt daarvoor op vaste plaatsen een vissersboot voor anker, tegen het tij in. Daarna laten de onderzoekers netten te water en de stroming duwt de vis erin. Hier vangt men veel trekvis die zich komen voortplanten en daarna naar de zoete wateren of de zee opschuiven. In deze centrale vaarzone zit enorm veel spiering en ansjovis en komt ook griet, puitaal, haring of sprout voor. In totaal vind je daar ongeveer 28 soorten.

pos, maar ook de snoekbaars, de voornaamste jager in dit gebied. Volgens de meest recente gegevens zitten er langs de oevers ongeveer 32 soorten.

Afhankelijk van de plaats waar er gevestigd wordt, treft men verschillende aantallen en soorten vissen aan. Nabij het Paardenschor (Kallo) bevat het Scheldewater hoge zoutconcentraties.

Er werd vooral haring, bot, zeebaars en tong gevangen in het Paardenschor. Spiering, paling, Europese meerval, driedoornige stekelbaars, kolblei, zwartbekgrondel, baars, winde, bittervoorn, gibel, kroeskarper, dunlipharder, blauwbandgrondel, karper, kornaarvis, steenbolk, tiendoornige stekelbaars, zonnebaars, zeenaald, sprout. Met de tellingen van de voorbije jaren erbij gaat het om zeker 75 vissoorten, waarvan sommige zelfs uitgestorven waren gewaand. Bijvoorbeeld de meivis, spiering, ansjovis of houting zijn terug in de Schelde en/of zijrivieren na een afwezigheid van decennia, of zelfs meer dan een eeuw. Waar het visbestand volgens het INBO in 1995 nog 'slecht' kon worden genoemd, is dat nu geëvolueerd naar 'matig' tot

...., haring, bot, zeebaars, tong, Spiering, paling, Europese meerval, driedoornige stekelbaars, kolblei, zwartbekgrondel, baars, winde, bittervoorn, gibel, kroeskarper, dunlipharder, karper, kornaarvis, blauwbandgrondel, steenbolk, tiendoornige stekelbaars, zonnebaars, zee-naald, sprout, meivis, spiering, ansjovis of houting, ...

Zal de steur van Sint-Amelbergha ooit terugkeren naar de Schelde?

'goed'.

Er wordt echter ook gevisd in Steendorp. Daar is de zoutconcentratie een pak lager. De invloed van de zee is er heel wat kleiner dan in het paardenschor en het duurde tot de opening van het grote zuiveringsstation in Brussel vooraleer de waterkwaliteit er merkkelijk verbeterde. Daarom duurde het tot het voorjaar van 2009 vooraleer men er spieringen kon vangen. Het water is er brak en

Overstromingsgebieden, polders, schorren, killen en krekens zijn belangrijke broedkamers voor vissen.

Vanwege de stippen op zijn flanken wordt de meivis ook wel de 'gestipte reuzenharing' genoemd.

men treft er dus een ander visbestand aan dan in de zoute zone ten noorden van Antwerpen of de zoete waterzone stroomopwaarts de Durmemonding. Daarbij zitten ook zeldzame soorten zoals de fint of meivis, die nog maar sinds 2014 wordt waargenomen. Net als de ansjovis komt de fint paaien in de zoetwaterzone om zich daarna richting zee te verspreiden. De vangst van meivis en spiering in Steendorp is belangrijk, want het is een indicator voor een goede zuurstofhuishouding.

Naast vissen zitten de Scheldewateren ook boordevol garnalen. Dat is bijzonder goed nieuws voor tong en tongliefhebbers. Tong voedt zich immers voornamelijk met grijze garnalen. De laatste jaren komt de grijze garnaal voor tot in Branst en de steurgarnaal zit een beetje overal.

In de periode 2009-2018 vingden de onderzoekers vijf exotische vissoorten in Schelde en Durme: blauwbandgrondel, zonnebaars, gibel, snoekbaars en zwartbekgrondel.

Sigmawerken als ultieme hefboom voor volledig rivierherstel

Europa wil echter niet alleen dat ons water proper is, er moet nog meer leven in zitten. 'Daarom is een verbetering van de structuur van onze waterlopen erg belangrijk', zegt Peter Goethals van de vakgroep Toegepaste Ecologie en Milieubiologie aan de Universiteit Gent. Dijken en strakke oevers van beton of schanskorven moeten zoveel mogelijk plaatsmaken voor overstromingsgebieden en grillige patronen met ondiepe zones, die essentieel zijn voor planten, ongewervelden en vissen. De Zeeschelde wordt door een veertigtal vissoorten als opgroeigebied gebruikt en een dertigtal daarvan plant zich daarnaast ook effectief voort in het estuarium.

In de overstromingsgebieden, met schorren en krekens, vinden jonge visjes veel kleine waterdier-

tjes, planten en nauwelijks roofvissen en daar is het dus ideaal om op te groeien. Wanneer ze groot genoeg zijn, gaan ze via de Schelde naar de zee of de inlandse natuurplassen.

Het leidt geen enkele twijfel dat de overstromingsgebieden, die in het kader van het Sigmaplan worden aangelegd, ook dienst zullen doen als kraamkamer voor vissen en als long voor de Schelde.

Zeezoogdieren surfen mee op het succes van de vissen

Het toenemend visbestand en de betere waterkwaliteit is onze zeezoogdieren niet ontgaan. Het aantal zeehonden dat werd waargenomen in en rond de Schelde is sinds 2010 gestegen van acht tot zestig. Door de betere waterkwaliteit in de Schelde neemt het visbestand toe en dus hebben zeehonden hier voldoende eten. Ook bruinvissen duiken steeds meer op. Zelfs fervente viseters als de Europese otter verschijnen na decennialange afwezigheid weer in het Waasland. Als er zeezoogdieren gespot worden in de Schelde, is dat vaak goed voor de krantenkoppen, al horen deze diertjes hier gewoon thuis.

Het zijn geen nieuwkomers, ze komen gewoon terug van ooit weggevoerd.

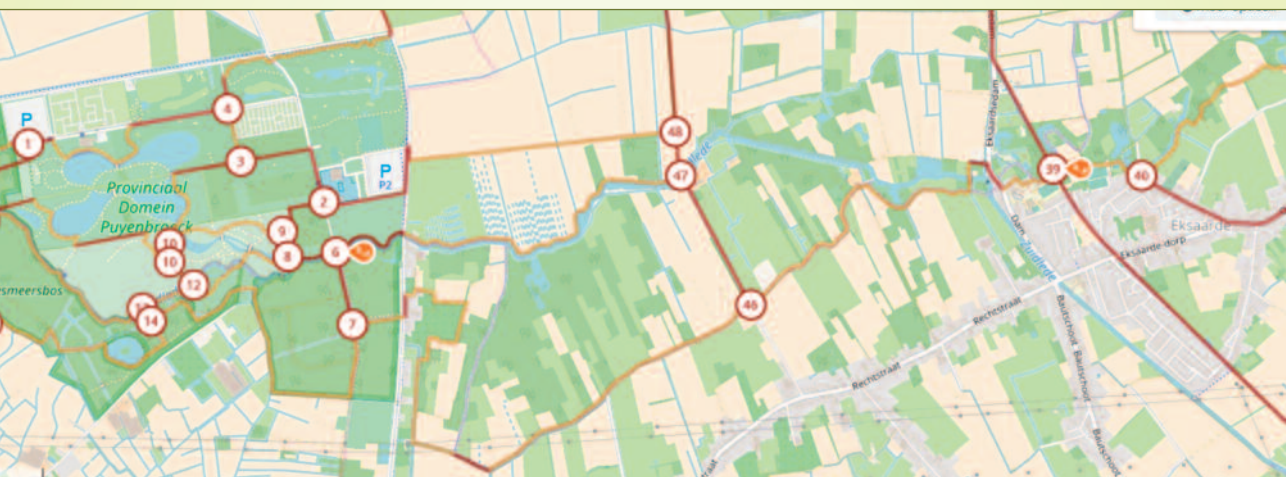

ONTDEK 420 KM NIEUWE WANDELWEGEN IN WAASLAND

2 NIEUWE WANDELNETWERKEN TUSSEN
NATUUR EN INDUSTRIE

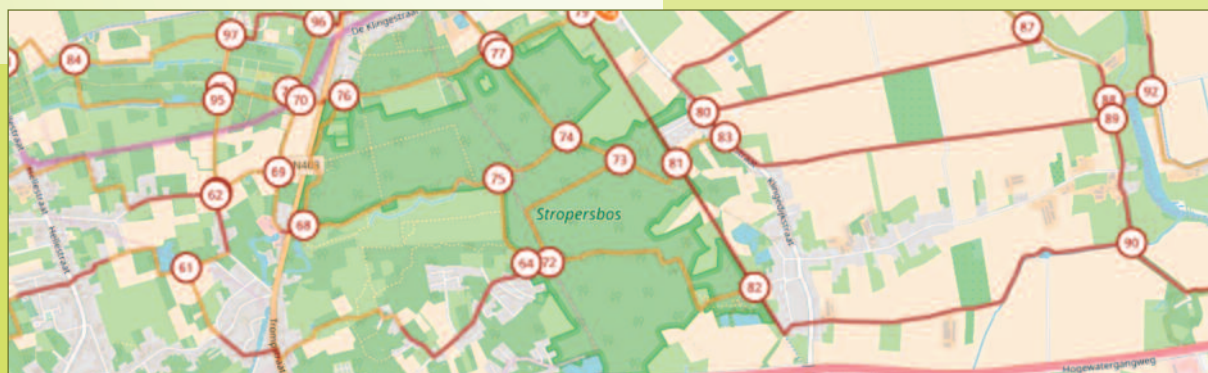
TWEE NIEUWE WANDELNETWERKEN

Vanaf dit najaar heeft het Waasland
twee nieuwe wandelnetwerken.

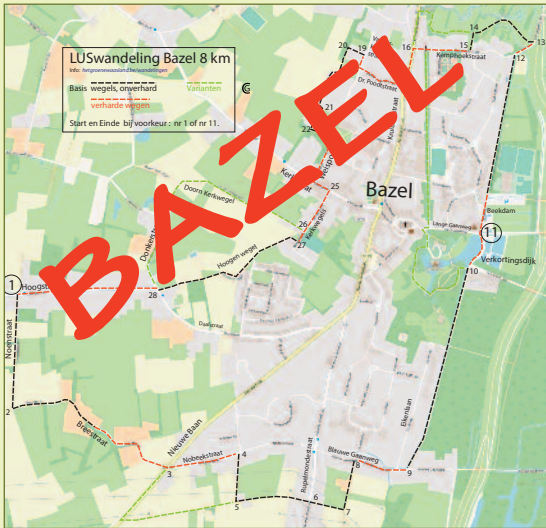
Detail uit Moervaartvallei, dit strekt zich uit van west naar oost op het grondgebied van Zelzate, Gent, Wachtebeke, Moerbeke, Lokeren, Stekene en Sint-Niklaas.

Detail uit Grenspark Groot-Saefthinghe, dit strekt zich uit over Sint-Gillis-Waas, Beveren en tot over de grens.

Info: www.tov.be/nieuwenetwerken (foto en kaartfragmenten hiervan ontleend) of contacteer je gemeentelijke dienst Toerisme. Zie ook :

www.wandelknooppunt.be/nl
www.routen.be/wandelpakket-waasland

VIA TRAGE WEGEN WANDELEN
OMHEEN BAZEL (8,6 KM)

Deze luswandeling in Bazel trekt omheen de dorpskern. Je kan in principe overal beginnen. Op de kaart is het kruispunt **Hoogstraat-Noenstraat** het vertrekpunt 1. Een alternatieve startplaats is de vijver van kasteel Wissekerke in Bazel-centrum (11). In 'normale' tijden is in het centrum van Bazel voldoende 'versnapering' te kopen.

Wandel je mee vanaf de Hoogstraat? We bewandelen de lus tegengesteld aan de draaizin van de wijzers van een uurwerk. De zwarte stippellijnen zijn dreven of paden. De rode zijn meestal smallere asfaltwegen. De groene lijnen zijn varianten.

We stappen in de Noenstraat (dreef) van (1) naar (2) (daar links) en via de Breestraat tot de Nieuwe Baan (3), die we oversteken en we volgen de No-

beekstraat. Bij punt (4) rechts een wegel inslaan, vervolgens links (5) tot (6), waar we de Rupelmondestraat kruisen en volgen tot (7). Daar links tot de Blauwe Gaanweg (8). Rechts nemen. Een 100tal meter de Blauwe Gaanweg volgen tot 30 meter voorbij de Eikenlaan. Daar (9) links een dreef inslaan en parallel met de Eikenlaan stappen tot de vijver van het kasteel Wissekerke (10) en (11).

Wandel verder in Beekdam tot (12). Even naar rechts in de Kemphoekstraat en bij (13) links een wegel inslaan en 100 meter volgen .

Bij punt (14) naar links en een beetje verder naar rechts gaan tot aan de hoofdweg (Kruibekestraat (16). Helaas moeten we nu een honderdtal meter naar links op die drukkere weg tot (17). We slaan

1-2

2-3

3

10

11-12

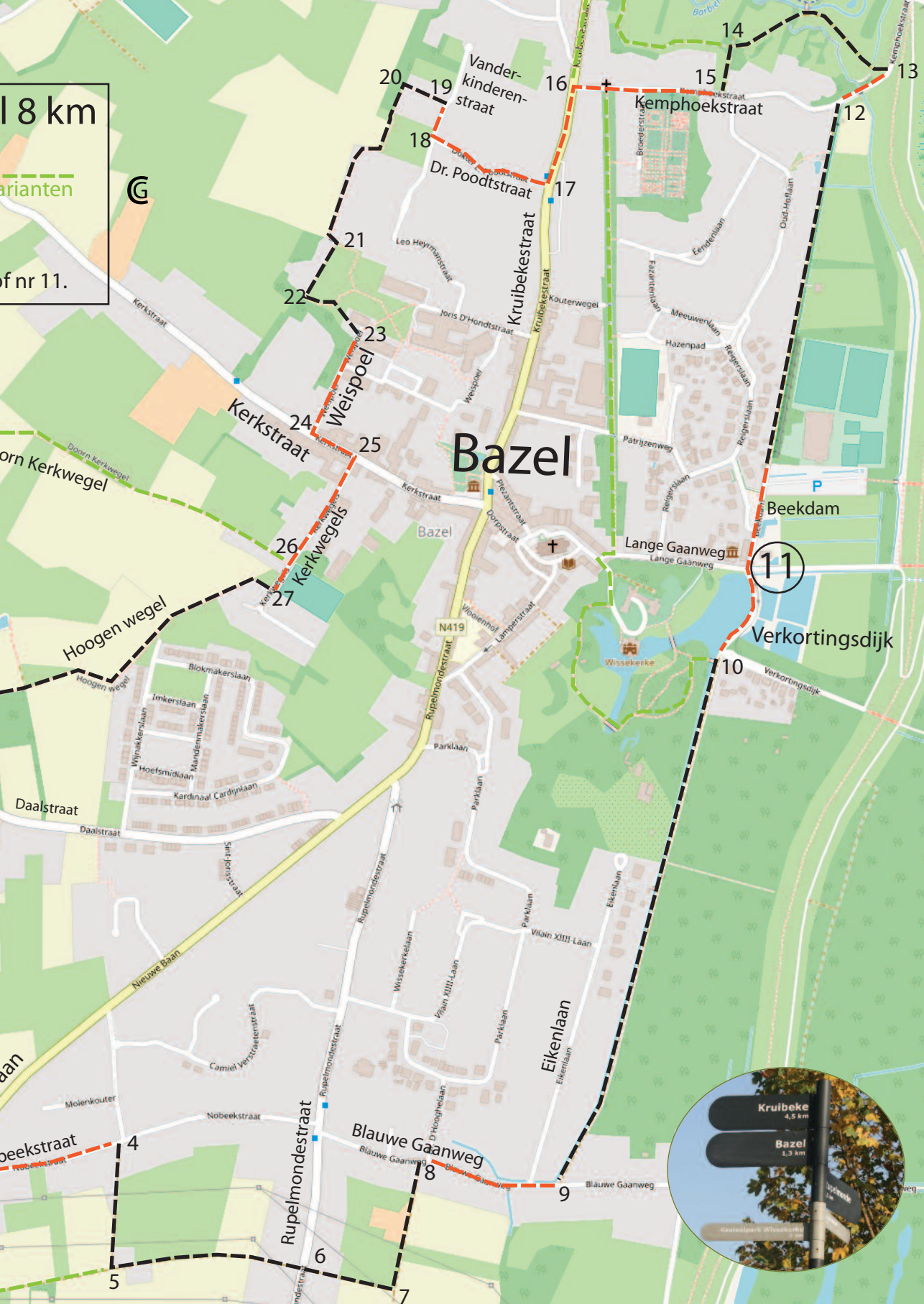

14

18 km
varianten
nr 11.

rechts af in de Louis De Poodtstraat, die we helemaal bewandelen tot het eind. Daar naar rechts in de Vanderkinderenstraat tot we links een (bijna verstopt) smal pad (19) vinden. Dit pad volgen we helemaal (zigzag) en via een houten vlonder komen we aan een plein (21). Daar een wegel volgen zoals

op het plannetje tot (22). We kunnen de huizen (23) bereiken door over een grasplein te gaan en komen in Weispoel. Deze uitwandelen tot de Kerk-

straat (24). Links nemen en na 50 meter (25) rechts de straat Kerkwegels inslaan. na een paar honderd meter, de 2de wegel rechts inslaan (27) en die volgen tot het kruispunt Hoogstraat/Don-

kerstraat (28). Nog een halve km wandelen in de Hoogstraat en we komen opnieuw aan het startpunt. De lus is hier gesloten!

Deze wandelroute is niet aangegeven door bordjes en heeft ook geen naam. De totale lengte van de basiswandeling is ongeveer 8,6 km. Je kan zelf de basiswandeling aanpassen met verschillende varianten. De tocht kan ook met de fiets worden gereden. Misschien moet je voor heel kleine stukjes naast je fiets wandelen.

Opmerkingen, vragen of suggesties kan je door-mailen naar gilbert.cant@gmail.com
Meer wandelingen:
<https://hetgroenewaasland.be/wandelingen>

EEN NATUURVERBINDING OVER OF ONDER DE N403 IN STEKENE

De N403 (Stroppersstraat) snijdt dwars doorheen een prachtig bosrijk landschap (bron: google maps)

ABLLO vzw, Natuurpunt en de Stichting 'Het Zeeuwse Landschap' wensen een natuurverbinding over/onder de N403 tussen het natuurreservaat Stroppersbos, de Stekense natuurgebieden en het waterwingebied bij Sint-Jansteen (NL).

De Vlaamse Administratie voor Wegen en Verkeer (AWV) maakt plannen op om de N403 van Sint-Niklaas naar Hulst (NL) helemaal opnieuw in te richten. Daarbij gaat niet alleen aandacht naar de auto, maar ook naar veiliger fietsinfrastructuur en groenvoorziening.

Het tracé van de N403 snijdt ten noorden van de E34 door een prachtig landschap, met aan de oostzijde het bekende Vlaamse natuurreservaat Stroppersbossen en aan de westzijde het kleinschalig landbouw/natuurlijk landschap met verspreide bosjes, houtkanten en bomenrijen, net bij de rijksgrens naadloos overgaand in het natuurrijke Waterwingebied van Sint-Jansteen/gemeente Hulst (beheerd door de stichting Het

Zeeuwse Landschap).

Op de biologische waarderingskaart van België worden de natuurwaarden aan beide zijden van de N403 heel hoog gewaardeerd. Het gaat ondermeer over eikenberkenbossen, heischrale graslanden, heiderelicten en op de nattere plaatsen wilgen-elzenbroekbossen en soortenrijke hooilanden.

Wandelaars en fietsers die beide zijden willen verkennen dienen deze drukke weg over te steken. Ook worden er steeds frequenter overstekende dieren als reeën en vossen waargenomen... Kortom, de drukke N403 vormt een gevaarlijk obstakel en zorgt hier voor vervelende onveilige versnippering van het landschap voor zowel mensen als dieren. Er zijn weinig andere plaatsen in het Waasland waar de potenties voor een natuurverbinding hoger zijn, dan hier over de N403 vlakbij de rijksgrens aan Kapellebrug.

www.ecopedia.be/encyclopedie/ontsnippering

Ecoducten (natuurbruggen) worden in Nederland maar ook in Vlaanderen steeds vaker gebouwd om

Uittreksel uit de biologische waarderingskaart (bron: geopunt.be). De N403 (rode stippen) snijdt dwars doorheen Vlaamse en Nederlandse hoog gewaardeerde natuurgebieden. De bruine pijlen duiden een zoekzone aan waar de natuurverbinding het best zou worden geplaatst.

versnipperde natuurgebieden (opnieuw) met elkaar te verbinden. Vandaag zijn er in Vlaanderen een zestal ecoducten, waarvan die over de E19 (Loenhout), die over de E34 (Postel), die over de E313 (Hoge Kempen/ Kikbeek) en die over de N25 in het Meerdaalwoud de meest bekende zijn. Er worden momenteel plannen gemaakt voor nog een 15-tal andere prioritaire projecten voor 'ontsnippering.

www.wegenenverkeer.be/sites/default/files/uploads/documenten/VAPEO_kaart_def.pdf

ABLLO vzw, Natuurpunt Waasland en de stichting Het Zeeuwse Landschap wensen dat er beroep wordt gedaan op het recent door de Vlaamse overheid goedgekeurde 'Vlaams ActieProgramma Ecologische Ontsnippering/VAPEO'.

Zeer onveilige oversteekplaats, vaak gebruikt door wandelaars en fietsers ter hoogte van de Braemstraat. De oversteek vormt de verbinding tussen de Stropersbossen (Stekene/Sint-Gillis , B) en het Waterwingebied (gemeente Hulst , NL). (bron: google maps)

VAPEO is een ambitieus programma om de ergste problemen van versnippering door infrastructuur op te lossen of te milderen, goedgekeurd door het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), het departement omgeving (DOMG) en het Agentschap Natuur en Bos (ANB).

<https://wegenenverkeer.be/nieuws/vapeo-vlaams-actieprogramma-ecologische-ontsnippering>

De drie organisaties vragen dat dit project N403/Stropersbossen technisch wordt onderzocht in het kader van de 'databank ontsnippering', die in het kader van het genoemde Vlaams actieprogramma VAPEO wordt opgemaakt. Het hier voorgestelde project (natuurbrug, ecoduct, ecotunnel....) voldoet namelijk aan een hele reeks van de voorwaarden om geselecteerd te kunnen worden, zoals besproken in het document met de selectiecriteria van de Vlaamse overheid:

https://wegenverkeer.be/sites/default/files/uploads/documenten/VAPEO_mei2020_def.pdf

Door de geplande werkzaamheden aan de N403 door AWW te koppelen aan de gelijktijdige constructie van de hier gevraagde 'natuurverbinding' kan er bovendien extra zuinig worden omgespron-

gen met de financiële middelen. Op deze manier kunnen de Nederlandse natuurgebieden in het Waterwingebied (gemeente Hulst), en de Vlaamse natuurgebieden (gemeenten Stekene en Sint-Gillis Waas) over enkel jaren veilig verbonden worden voor overstekende dieren, wandelaars en fietsers.

*Sint-Gillis-Waas, Stekene, Hulst
november 2020*

*Namens ABLLO vzw: Willy Van Overloop, voorzitter
Namens De Stichting Het Zeeuwse Landschap:
Fred Schenk, districthoofd District Zuid
Namens Natuurpunt Waasland-Noord:
Gert Laureys, voorzitter*

Ablllo vzw

Natuurpunt Waasland

23/09/2020

**VAPEO - Vlaams Actieprogramma
Ecologische Ontsnippering**

ROEP OM EEN NIEUW RUP

Op vrijdag 11 september om 9 uur verzamelden een zestigtal personen op het plein voor het administratief centrum De Zaat in Temse. Het burgerinitiatief Roomacker had daartoe opgeroepen. In volle coronatijd mag dat aantal een waar succes genoemd worden. Alles verliep met in achtname van de coronamaatregelen. Iedereen nam ruime afstand en droeg een mondkapje. Bovendien waren de deelnemers in het wit gekleed wat het geheel versterkte en een verbonden aanblik gaf. Ze stonden ook demonstratief met hun rug naar het gebouw als uitdrukking dat ze zich niet gehoord voelen.

De bedoeling was om publieke aandacht te geven bij het overhandigen van de petitie aan schepen Wim Van Rossen, waarbij voornamelijk in Tielrode handtekeningen ingezameld werden. De inhoud van de rond-

Groenpoolplan dat in de steigers staat.

Drie verkavelingen, met in totaal 300 woningen, bedreigen het succes van dat plan, terwijl zwart op wit is vastgelegd dat er geen bijkomende woonbehoefte is in dit buitengebied.

In het dorp worden sinds decennia oude eengezinswoningen omgebouwd tot comfortabele meergezinswoningen. Dat heeft de druk op de leefruimte al danig verhoogd. Voor ons dorp is het een hele opgave om de mobiliteitsproblemen die dat meebrengt in evenwicht te brengen.

De dooddoener voor Tielrode is de **overmatige inkleuring van woongebied in het RUP**. Dat uitvoeringsplan is gestoeld op oudere plannen die tot stand gekomen zijn vanuit uitbreidingsdrang door allerlei belanghebbenden. Vriendjespolitiek en lobbywerk hebben daarbij hun rol gespeeld. Men heeft bovendien enkele percelen die een agrarische bestemming hadden ook omgezet naar woongebied.

De gunstige onderdelen van dit RUP kunnen dat onevenwicht niet goedmaken. En eenmaal de woningen gebouwd zijn is dat onomkeerbaar. Het burgerinitiatief hamert op het belang van het behoud van open ruimte en het stoppen met verharding. Ontharden is NU aan de orde, niet in een verre toekomst. We hebben een tekort aan gebieden die water en koolstof opslaan en vasthouden. Verkavelen en tonnen beton aanvoeren is nefast en moet voorkomen worden. Zeker op de erosiegevoelige cuesta in Tielrode, waarbij dan ook nog het panoramische uitzicht wordt uitgeveegd, is dit ontoelaatbaar.

Dat er voor de omzetting naar groengebied geld nodig is, is geen leugen maar een waarheid die vele versies kent. Er wordt geschermd met torenhoge bedragen die niet stroken met de wettelijke bepalingen die nu gehanteerd worden. Als men nog langer wacht met de wijzigingsprocedure van het RUP op te starten dreigt het wel onbetaalbaar te worden.

Is het dat wat onze schepen en het bestuur willen? De hoge winstmarges van de speculanten verzekeren? Daar lijkt het wel op.

Op de valreep viel het eindrapport van de studie Bouwmeesterscan Temse in onze postbus. Daarin adviseert het team dat de studie uitvoerde dat de

vraag houdt de wijziging van het verkavelbare deelgebied Roomacker uit het Ruimtelijk Uitvoeringsplan Tielrode in. Ook de pers was aanwezig en de beelden werden op TV Oost getoond. De onderstaande tekst werd aan de pers overhandigd en zij maakte daar dankbaar gebruik van.

1500 bezorgde burgers dringen erbij de gemeentebestuurders op aan dat zij als gekozenen de plicht hebben om te luisteren naar hen. De bewoners van Tielrode vragen om het woongebied Roomacker een groene bestemming te geven. Een omschakeling naar een gemengd open ruimtegebied waar natuur, duurzame landbouw en recreatie samengaan en een harmonieuze aansluiting vinden bij het uitgebreide

Roomacker niet bebouwd wordt maar dat er natuur, landbouw en bos komen. Eveneens adviseren ze een herziening van het RUP Tielrode omdat ze het verhardten van grote lappen open ruimte en de verouderde bouwvoorschriften in vraag stellen. Dit is een opsteker voor heel Tielrode! Wordt vervolgd.

PRIJSUITREIKING ZOMERZOEK- TOCHT 2020 SPORT EN SPEL

Tielrode 23 oktober

Sinds 2000 organiseert Milieuwerkgroep Ons Streven vzw, in samenwerking met het gemeentebestuur van Temse en Toerisme Temse, van mei tot begin ok-

tober een gratis zomerzoektocht. Het is een even grote traditie geworden dat deze zomerzoektocht bekroond wordt met een avondvullend programma waarbij de antwoorden op de vragen en de prijswinnaars in een rijkelijk geïllustreerde computerpresentatie geopenbaard worden. Covid-19 en de hoogstnoodzakelijke coronamaatregelen hebben er dit jaar anders over beslist. Om de enthousiaste deelnemers niet tot het einde van de coronapandemie op

hun honger te laten zitten werden de antwoorden en de winnaars elektronisch bekend gemaakt. Lieve Truyma, Schepen van Mobiliteit, Openbare Werken, Nutsvoorzieningen, Cultuur en Erfgoed feliciteert Ons Streven voor de uitwerking van deze aparte zomerzoektocht, die volgens haar nog meer dan anders voor de nodige ontspanning heeft gezorgd. De voorbereiding startte voorzichtig tijdens de eerste Coronagolf. Alle activiteiten, evenementen werden door het college van burgemeester en schepenen één voor één van dichtbij bekeken en afgewogen. Het CBS vroeg zich af of het deze zomerzoektocht kon laten plaatsvinden of niet en of het wel verantwoord was. Het gemeentebestuur antwoordde volmondig 'ja', omdat het zeker was van de goede uitwerking en omdat deze zomerzoektocht de mensen de nodige ademruimte gaf om even te ontsnappen aan het virus. De schepen stelt jammer genoeg vast dat we nu in een tweede ernstige Coronagolf zitten, waardoor de organisatoren niet met alle deelnemers mogen samenkomen. Ten slotte dankt schepen Lieve Truyma, namens de organisatoren, iedereen die hieraan deelgenomen heeft en feliciteert ze in het bijzonder de winnaars!

Dit jaar pakte Milieuwerkgroep Ons Streven uit met een zoektocht over een heroïsche marathonaafstand van 42 kilometer. Net als vorig jaar kon iedereen deelnemen aan twee wedstrijden. Eerst werden de mensen uitgedaagd om over het ganse parkoers op zoek te gaan naar de antwoorden op een fotozoektocht. De deelnemers speurden naar logo's van sportclubs, bedrijven uit de sport- en spelsector, clublokalen, basketpleintjes en voordeuren van sportlokalen. Deze opdracht was niet van de poes. Niettemin slaagden niet minder dan 33 mensen erin om alle oplossingen te vinden. De tweede wedstrijd was een pak moeilijker ook al stonden de vragen mooi in volgorde van het traject. Met veel oog voor detail mochten Luc Robbrecht uit Sint-Niklaas en Evelien en Jasper De Laet uit Tielrode zich tot sportkampioenen kronen.

De zomerzoektocht werd daags na de aankondiging van de algemene lockdown in maart van dit jaar in el-

kaar gestoken. De organistoren maakten van de situatie handig gebruik om alle sport- en spelinfrastuctuur van Temse te bezoeken en ongestoord prachtige kiekjes te nemen. De deelnemers aan de zoektocht maakten tijdens hun omzwervingen kennis met de talrijke en zeer verscheiden sport- en spelmogelijkheden in de Scheldegemeente. De brochure bevatte dan ook een staalkaart van de vele sportclubs in Temse en sportweetjes. Men mag deze zomerzoektocht overigens gerust als een interprovinciaal kampioenschap beschouwen, want de deelnemers kwamen uit drie provincies (Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Vlaams Brabant).

De winnaars mogen binnenkort een prijs verwachten en ondertussen worden er al plannen gesmeed voor de editie van volgend jaar. **Met veel dank aan onze onvermoeibare zomerzoektochtbouwer Gert Hooftman.**

BUBBLE CLEANUP

Op 19 september gingen ruim 130 opruimers, aangemoedigd door Ekobie vzw, het zwervend vuil verzamelen in straten en parken in Groot Temse. De

milieudienst van Temse had het nodige materieel bij elke ingeschreven deelnemer aan huis gebracht. Uw milieubeweging had meegewerkt aan de voorbereiding en opgeroepen om deel te nemen. Ook in Tielrode werd er geпоетst en bij sommigen ging dat op wieltjes.

Niet alleen zichtbaar langs de straten maar ook in

verborgen hoekjes ontdekte men materialen die er niet thuishoren. Nog bruikbaar gereedschap werd gevonden in de Molenstraat. En het is opvallend, aan bouwerven speelt de wind met losliggend isolatie- en werkmateriaal dat dan nutteloos in de omgeving terecht komt.

Elke deelnemer werd beloond met een biodivers presentje uit de tuin van Ekobie. Daarnaast werden er ook prijzen uitgedeeld aan:

- De afvalmobiel van Arne, Dries en Federica
- Charlotte en Jutta die een grote groep kinderen activeerden
- De 4 superhelden in de verklede bubbel
- De familie Ooms met het meest opgehaalde afval

En tot slot een speciale attentie voor de kleine

NIEUWE PROJECTOPROEP VAN FONDS DUURZAAM MATERIALEN- EN ENERGIEBEHEER

Het Fonds Duurzaam Materialen- en Energiebeheer (**FDME**) is een unieke samenwerking van het afvalbeheerbedrijf Indaver en de milieuverenigingen **Actiecomité ter Beveiliging van het Leefmilieu op Linkeroever en in het Waasland (ABLLO vzw)** en de Bond Beter Leefmilieu (BBL). Het fonds stimuleert, ondersteunt en (co-)financiert vernieuwende samenwerkingsprojecten die impactvol bijdragen tot een meer duurzame omgang met materialen en energie.

Het Fonds steunde sinds 2006 al 78 regionale projecten en 161 lokale projecten voor meer dan 2.150.000 euro.

Overall groeit het besef dat de manier waarop we energie en grondstoffen verslinden en afval produceren, de planeet vroeger dan later onleefbaar zal maken. De urgentie is er dus, maar veel mensen worstelen met de vraag hoe ze dat kunnen doen, hun manier van leven omgooien.

Het Fonds wil mensen, organisaties en bedrijven inspireren tot gedragsverandering door duurzame en vernieuwende projecten rond materialen- en energiebeheer te ondersteunen.

Een onafhankelijke jury kiest de bekroonde projecten.

De regionale oproep voor een steun tot maximum € 40.000 loopt tot 24/02/2021.

Dien uw kandidaatsdossier in op de website van de Koning Boudewijnstichting.

U vindt alle informatie op :

www.fdme.be

S U C C E S !

Ablllo vzw

zeemeermin van Dries en Nathalie.

De winnaars ontvingen een duurzaam prijzenpakket, gesponsord door lokale handelaars die bewust met hun producten omgaan: Oxfam Wereldwinkel Temse, Voedselteam Tielrode, Caroline Steel van centrum Guardian Angel Sint-Niklaas, Bakker Anné Tielrode, Kapster Claudia Temse, Lokaal bestuur Temse en Ekobie Proficiat namens ons allemaal. Deze actie werd ondersteund door: Ondernemend Temse, Schoon Volk, Weplog en #samenvoorbiodiversiteit.

Volgend jaar zondag 7 maart 2021, organiseert Ons Streven opnieuw de jaarlijkse lenteschoonmaak. Omdat we vermoeden dat het nog steeds in alle omzichtigheid zal moeten doorgaan nemen we een voorbeeld aan deze uitgave en noemen het alvast "maartse bubbels".

EEN NIEUWE TOEKOMST VOOR DE PASSTRAAT EN OMGEVING? JA, DAT IS MOGELIJK!

fietsstraat in Leeuwarden

De zone tussen spoorlijn 54 en de Passtraat in Sint-Niklaas kan een heel ander uitzicht krijgen.

Nu is de Passtraat een vrij drukke verkeersader tussen de Raapstraat/Antwerpse Steenweg en de N70 en verder. Veel verkeer van en naar Europark-Noord en Europark-Oost passeert via de Passtraat. De ontsluiting gebeurt voornamelijk via het kruispunt N70/Passtraat.

Kan de situatie niet omgegooid worden?

Ja, dat kan!

een betere leefomgeving

Door het kruispunt N70/Passtraat 100 meter te verleggen richting Zwembad. Daar komt een nieuwe aansluiting op de N70 met Europark-Noord en Europark-Oost. *[Zie volgende pagina]* En dit enkel voor auto's en vrachtwagens: enkel rechts in en uit, zonder lichten en zonder de N70 te moeten kruisen!. Er is dus een nieuwe circulatie mogelijk via de wegen in Europark-Noord en Europark-Oost direct van en naar de N70.

Vervolgens kan men het huidige kruispunt Passtraat/N70 aanpassen: geen auto's meer, enkel fietsers en voetgangers met een veilige oversteek *[bv met middenberm, zoals aan Vijfstraten]*, is de Passtraat halfweg geknipt. Door aan beide andere uiteinden van de Passtraat een gelijkaardige knip toe te passen, kan bijna heel die straat omgevormd worden tot een verkeersluwe straat, een fietsstraat. Pakweg de helft van de verharding kan opgebroken worden zodat een veel meer klimaatbestendige laan mogelijk is.

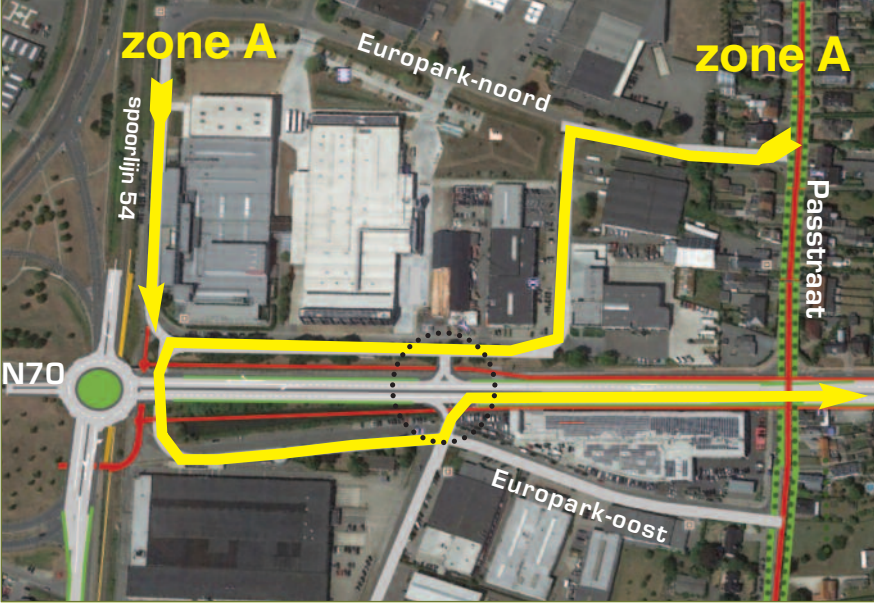
Dit zijn de hoofdlijnen. Het waarom en hoe kan je lezen in de presentatie op de website:

<https://hetgroenewaasland.be/Passtraat>

Dit is niet te nemen of te laten. Wel een begin van discussie over een betere leefomgeving voor de bewoners van de Passtraat/Damstraat.

De stad Sint-Niklaas kan hier een geweldige stap voorwaarts nemen.

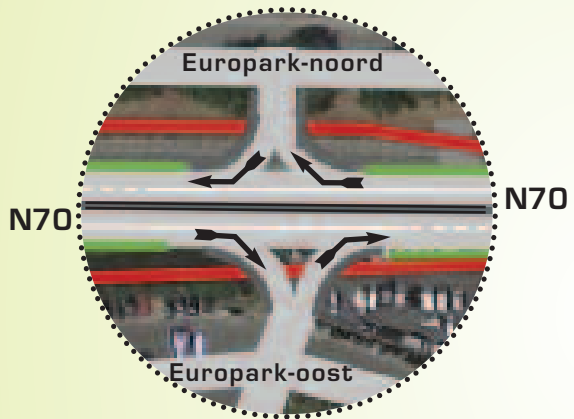

Geen (gelijkgronds) dwarsend verkeer meer.
 Alle bewegingen blijven mogelijk vanaf de omgeving Passtraat naar de N70 en omgekeerd.

Voorbeeld :
Van zone A naar 'De Ster':
 via de onderdoorgang onder de N70.

Naar zone A vanaf het zwembad gaat ook via de onderdoorgang.

onderdoorgang onder de N70

Deze spoorovergang gaat dicht voor auto's als de oostelijke tangente wordt aangelegd. Het sluipverkeer verdwijnt dan ook. Waarom niet deze sluiproute nu al afsluiten?

COMMENTAAR OVER OOSTERWHEEL TOEGEPASSEN OP AZ NIKOLAAS

In 'Het Nieuwsblad' van zaterdag 24 oktober '20 lazen wij op p2 een interessante commentaar van redacteur Pieter Lesaffer met titel:

Oosterweel voorbij

Terwijl het openbare leven stilaan weer stilvalt, gaan op de werf van de eeuw de werken gestaag voort. Wie dezer dagen niet in Antwerpen moet zijn, merkt er niks van, maar de Oosterweelwerken zijn volop bezig. In onze weekendbijlage leest u hoe duizelingwekkend die werken zijn: met **14,5 miljard kubieke meter** grond die wordt uitgegraven en **1,7 miljoen kubieke meter beton**. Het maakt van Oosterweel een van de grootste werven in Europa op dit moment. Het prijskaartje is navenant: **4,5 miljard euro**.

Dat bedrag is de prijs om het verkeersinfarct rond Antwerpen eindelijk op te lossen, zonder daarbij te veel aan de leefbaarheid van de Antwerpenaren te raken. **Dat dat een nobel doel is, staat niet ter discussie.** De mobiliteit rond de Scheldestad is een groot probleem, het verkeer stond er de voorbije jaren meer stil dan iets anders.

Tegelijk begint bij mobiliteitsexperten twijfel te rijzen. Terwijl alle grote Europese steden **volop inzetten op alternatieven voor de auto**, investeert Antwerpen met Oosterweel net in **extra plaats** voor dat wegvervoer. Brussel zit bijvoorbeeld wel op die Europese trend. De voetgangerszone in het centrum is er onder luid protest ingevoerd, maar is intussen een succes. Het gewest legt ook volop fietspaden aan en denkt nu zelfs aan een heffing voor pendelaars om zo het autoverkeer nog meer te ontmoedigen.

Experts vragen daarom een tussentijdse evaluatie van de Oosterweelwerken. Dat is een te-rechte vraag. Zeker als je die 4,5 miljard euro afzet tegenover de jarenlange smeekbede van de openbaar vervoersmaatschappijen om meer te inves-

teren. De centrale vraag bij die evaluatie is hoe future proof Oosterweel is. De werken zouden in 2030 af moeten zijn. **Maar hoe zien onze verplaatsingen er dan uit? Telewerken raakt in sneltempo ingeburgerd, de klimaatnormen worden almaar strenger, ... Zijn er over tien jaar nog wel zoveel extra autowegen nodig?**

Het lijken vervelende vragen voor een bouwproject dat eindelijk, na jarenlang trekken en sleuren, van start is gegaan. Maar de wereld verandert snel en dit is een periode waarin elke euro overheidsgeld moet worden omgedraaid. **Dan kan het geen kwaad om af en toe eens in de spiegel te kijken.....**

VERDER DENKEN:

Als we de teneur van dit artikel toe- passen op de plannen van AZ Nikolaas.

Oosterweel is beslist. De werken zijn voor een deel aan de gang. Er was (tot nu) consensus om voort te gaan.

AZN daarentegen is nog NIET definitief beslist. Het besluitvormingsproces is bezig. Er is nog geen bouwvergunning. **Enkel maar voornemens.**

AZN bouwen op de Neerkouter, is het autogebruik centraal stellen, het autoverkeer promoten. De andere modi komen op de tweede plaats.

Kan dit nog wel in 2030. Is ook hiervoor geen tussentijdse evaluatie nodig? Zeker als je investering voor het autoverkeer (toegangswegen; parking) afzet tegenover de jarenlange smeekbede van de openbaar vervoersmaatschappijen om meer te investeren.

De centrale vraag bij die evaluatie is hoe future proof AZN op de Neerkouter is. De werken zouden in 2027 af moeten zijn. Maar hoe zien onze verplaatsingen er dan uit? Fietsen is aan een opgang bezig, de klimaatnormen worden almaar strenger, ... Is er over tien jaar nog wel zoveel privé autoverkeer (wenselijk)?

Het lijken vervelende vragen voor een bouwproject dat in zijn beslissingstraject zit. Maar de wereld verandert snel en dit is een periode waarin elke euro overheidsgeld moet worden omgedraaid. **Dan kan het ook voor de verantwoordelijken van AZ Nikolaas geen kwaad om af en toe eens in de spiegel te kijken.**

OMER BURM IS NIET MEER

In de nacht van 9 november 2020 is onze medestichter van De Raaklijn, Omer Burm, overleden. In maart 2017 hebben wij zijn 90e verjaardag nog gevierd in 't Ey in Belsele, iets wat hij en zijn naasten enorm apprecieerden! Zie www.deraaklijn.be met de extra uitgave van De Raaklijn-katern ter gelegenheid van zijn 90e verjaardag opgesteld.

Omer hamerde met passie op het belang van de waterhuishouding, de beken en trage wegen die er langs lopen. We zijn hem zeer erkentelijk voor wat hij betekende in Belsele en er buiten. We hebben de plicht om daar respectvol mee om te gaan, om dat te koesteren, om er fier over te zijn en om de daad bij het woord te voegen.

De Pano-uitzending van 4 november 2020 bracht als het ware nog een laatste eerbetoon aan Omer [zie VRT NU, Riolering, nu. Waarom stromen er nog steeds miljoenen liters afvalwater ongezuiverd de natuur in?]. 'Zijn pretoogjes glinsterden' getuigt een van zijn kinderen. Er staat nu een bende leerlingen te trappelen om je werk over te nemen. Dank Omer.

Fred Van Remoortel

Openingsuren van het secretariaat van **ABLOVzw**:

ablovzw@gmail.com of tel 03/777 01 58

Maandag: tussen 14u en 18u

Dinsdag: tussen 14u en 18u

woensdag: tussen 14u en 18u

Donderdag tussen 14u en 18u

Vrijdag tussen 14u en 17u

Denenstraat 65, 9100 Sint-Niklaas.

GROOT SPINNENWEB OP DE ROOMKOUTER IN STEENDORP

Dankzij de samenwerking tussen de gemeente Temse en Natuurpunt Waasland - Scousele is er opnieuw een **speeltuig** bijgekomen op de Roomkouter, Kapelstraat 170a in Steendorp.

Een reuze spinnenweb met belletjes aan de draden. De spin zit hoog op de muur te kijken wat er in haar web komt vast te zitten. De bedoeling is dat je langs de draden van het web stapt zonder de belletjes te raken want dan wordt de spin verwtigd!

In Coronatijden is dit misschien een aange-naam uitstapje naar de Roomkouter. Je vindt het web en de spin rechts naast het Natuurhuis.

Spinnenweb

Vind je de spin die op de muur van het Natuurhuis zit?

Kan je door het spinnenweb wandelen zonder de belletjes te laten rinkelen?

Hopelijk wordt de spin dan niet wakker!

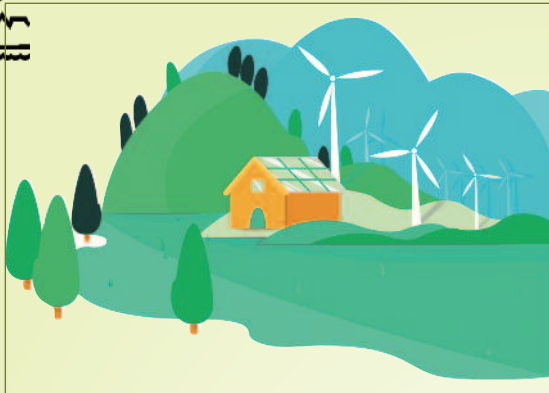
Probeer het ook eens op handen en voeten!

Veel plezier gewenst !!!

Natuurpunt Waasland
Kern Scousele

KLASSEMENT VAN DE ENERGIELEVERANCIERS

Greenpeace heeft 20 elektriciteitsleveranciers in België beoordeeld. Weet jij op welke plaats jouw leverancier staat? Is het een groene leverancier of kun je een betere vinden? Van leverancier veranderen gaat gemakkelijk en duurt maar enkele minuten: vergelijk de aanbiedingen, verklein je ecologische voetafdruk en je factuur.

Wat is groene stroom?

100% hernieuwbare energie tegen 2050, dat is de uitdaging die we moeten aangaan om te vermijden dat de klimaatverandering volledig uit de hand loopt. Maar wat verstaan we precies onder hernieuwbare energie en meer bepaald groene elektriciteit?

Volgens de klassieke definitie is groene stroom de elektriciteit die wordt opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen. De productie van energie uit fossiele brandstoffen en kernenergie valt hier dus niet onder.

- **Windenergie:** windenergie op het land is vandaag al de minst dure energievorm. Dit is een ideale technologie voor productie dicht bij de consument, bijvoorbeeld in bedrijvzones. Het potentieel in de Noordzee (in zijn geheel en niet enkel voor de Belgische kust) is bijna onbeperkt.

- **Zonne-energie:** het is al mogelijk om snel je eigen energie op te wekken met behulp van enkele zonnepanelen voor elektriciteit en een zonneboiler voor warm water. Ultra-lokaal en goedkoop.

- **Warmtekrachtkoppeling:** de moderne centrales produceren tegelijk warmte en elektriciteit. Op die manier hebben zij een duidelijk beter rendement. De verwarming kan gebeuren met gas of met biomassa en op termijn ook met waterstof uit hernieuwbare bronnen.

- **Waterkracht:** dit is de kampioen op het vlak van flexibiliteit! Waterkracht is niet enkel snel beschikbaar, maar door het water de hoogte in te pompen met behulp van het overschot aan wind- of zonne-energie, kan de energie ook worden “opgeslagen” voor later gebruik. Kleine waterkrachtcentrales zonder gevaar voor het milieu zijn uiteraard duurzamer dan megagrote stuwdammen.

- **Biomassa:** [oliehoudende] planten, hout, voedsel- of landbouwafval en alle vormen van organisch materiaal kunnen worden omgezet in energie. De technologie is goed regelbaar en dus ideaal om in te spelen op schommelingen in de vraag naar elektriciteit. Natuurlijk speelt de oorsprong van het materiaal wel een grote rol om te kunnen spreken van echt duurzame en CO₂-arme energie. We kunnen immers niet alle vormen van biomassa als hernieuwbaar beschouwen.

Maar om echt milieuvriendelijk te zijn, moet de hernieuwbare energie ook op duurzame wijze worden gebruikt. Zo is het bijvoorbeeld wel mogelijk om bomen aan te planten ter vervanging van de bomen die worden gebruikt voor de productie van pellets, maar dat betekent daarom nog niet dat het gebruik van die pellets duurzaam is. Daarnaast zijn er ook energiebronnen, zoals aardgas, die niet hernieuwbaar zijn, maar die niettemin op dit moment heel nuttig zijn om de transitie naar een toekomst op basis van hernieuwbare energie te verzekeren, omdat ze nog heel flexibel zijn en er nog altijd schommelingen kunnen optreden in de productie van zonne- en windenergie. Die bronnen krijgen een neutrale score in ons klassement.

Ten slotte wordt groene energie ook te vaak als duurder beschouwd dan andere energievormen, maar dat klopt niet: de milieuvriendelijkste energieleveranciers bieden vaak goede tarieven. De prijsvergelijking geeft een beeld van de situatie op een bepaald moment. Tijdelijke promoties of speciale tarieven kunnen dus invloed hebben op de resultaten. En afhankelijk van de prijs van je huidige contract kan het net zo goed gebeuren dat je minder zult betalen bij een leverancier die een betere score kreeg. In elk geval zijn de milieuvriendelijkste leveranciers sinds de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt in 2003 niet duurder dan de andere. Waar wacht je nog op?

20/20	energie 2030	☀️	💧	🌿	▼
20/20		☀️	💧	🌿	▼
20/20	Ecopower	☀️	💧	🌿	▼
20/20	trevion	☀️	💧	🌿	▼
18/20	Aspiravi	☀️	💧	🌿	▼
15/20		☀️	💧	🌿	▼
12/20	mega	☀️	💧	🌿	▼
10/20	Eneco	☀️	💧	🌿	▼
8/20	Lampiris	☀️	💧	🌿	▼
7/20	bem	☀️	💧	🌿	▼
7/20	elegant	☀️	💧	🌿	▼
7/20	Waters Energiecoöperatie	☀️	💧	🌿	▼
7/20	octa	☀️	💧	🌿	▼
5/20	essent	☀️	💧	🌿	▼
5/20	ENGIE Electrabel	☀️	💧	🌿	▼
4/20	ontargaz	☀️	💧	🌿	▼
2/20	luminus	☀️	💧	🌿	▼

Groene coöperatie

Wat is een milieuvriendelijke energiecoöperatie? Hoe kan een particulier vandaag investeren in hernieuwbare energiebronnen en bijdragen aan een samenleving die berust op duurzame en verantwoorde ontwikkeling?

Fotovoltaïsche panelen plaatsen om de energie van de zon op te vangen, is uiteraard een oplossing, maar jammer genoeg is die niet geschikt voor iedereen. Er bestaat echter wel een andere oplossing: **een particulier kan het gewenste bedrag investeren in een milieuvriendelijke coöperatie en zo meehelpen aan de ontwikkeling van windmo-**

lens of zonnepanelen. Op die manier kunnen burgers rechtstreeks meewerken aan de productie van groene stroom en zich de energiebronnen weer toe-eigenen. Bovendien kunnen de mensen die hieraan deelnemen ook financieel voordeel halen uit de transitie naar een duurzame energietoekomst. Wij stellen vertrouwen in REScoop, dat stevig uitgewerkte principes vastlegt voor coöperaties op Europees niveau:

www.rescoop.be of www.rescoop.eu

Maar wat is een milieuvriendelijke energiecoöperatie? In feite gaat het om bedrijven die de burgers de kans bieden om massaal deel te nemen aan de energiemarkt en het draagvlak voor hernieuwbare energie te vergroten.

Deze burgercoöperaties vormen een interessant alternatief voor de grote energieleveranciers: de besluitvorming gebeurt er op transparante wijze, zij investeren hun inkomsten in hun productiecapaciteit voor hernieuwbare energie en dankzij de dialoog met de omwonenden slagen zij erin de hernieuwbare energiebronnen beter aanvaard te maken.

De coöperaties Ecopower (Vlaanderen), Cociter (Wallonië) en Energie 2030 (België) krijgen dus een score van 20/20 in ons klassement van energieleveranciers, omdat zowel de productie als de aankoop en de investeringen betrekking hebben op hernieuwbare energie zoals wind-energie, zonne-energie of waterkracht.

MEER INFO : <https://mijngroenestroom.be/>

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift,
40ste jaargang - nr 5; november 2020 - nr 219
coördinatie ABLLOvzw

**Werk mee aan een
groener Waasland !**
Abonneren kan door
8 Euro over te schrijven
op BE39 7310 4317 9119

**'T GROENE
WAASLAND**

Wie een abonnement wenst op dit tweemaandelijks tijdschrift 't groene waasland (=GW) kan dit

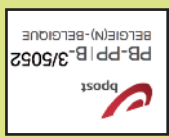
- * door **8 EURO** over te schrijven naar de **ABLLO-leden rekening BE39 7310 4317 9119** met vermelding "lidgeld 2021 [graag naam /namen vermelden]".
Zie <https://hetgroenewaasland.be/abonnement>
  - * of via een contactadres van een vereniging, die U vindt op <https://hetgroenewaasland.be/verenigingen>.
- Abonnees zijn automatisch ook lid van de regionale vzw ABLLO.*

REDACTIE: Marc Temmermans, Jenny De Laet, Astrid Martens,
Thomas Van Lancker, Nine Van Hoyweghen, Dirk Hylebos, Gilbert Cant.
Alle teksten voor het volgende nummer moeten binnen zijn **vóór 25 december 2020** bij Gilbert Cant tel 03 775 19 31 groene.waasland@gmail.com

Druk in de Weer, Eekhoutdriessstr. 67
9041 Genk(Oostaker), Tel: 09 224 29 14
info@drukindeweer.be

Inhoud:

2	...Herabonneren	...GW
4	...Waarom nog geen tram naar Beveren?	... ABLLOvzw
10	...Nieuwkomers in het Waasland: "hoelang nog tot een wonderbare visvangst?"	... Ons Streven
14	...Twee nieuwe wandelnetwerken	...ABLLOvzw
15	...Via trage wegen wandelen omheen Bazel (8 km)	...ABLLOvzw
19	... Een natuurverbinding over of onder de N403 in Stekene	...ABLLOvzw
22	...Roep om een nieuw RUP	...Ons Streven
23	...Prijsuitreiking zomerzoektocht 2020 sport en spel	...Ons Streven
24	...Bubble cleanup	...Ons Streven
25	...Nieuwe projectoproep van Fonds Duurzaam Materialen- en Energiebeheer	...ABLLOvzw
26	...Een nieuwe toekomst voor de Passtraat en omgeving?	...Fietsersbond Sint-Niklaas/ABLLOvzw
28	...Commentaar over Oosterweel toegepast op AZ Nikolaas	...ABLLOvzw
29	...Groot spinnenweb op de roomkouter in Steendorp	...Natuurpunt Waasland - Scousele
29	...Omer Burm is niet meer	...De Raaklijn/Fred VR
30	...Klassement van de energieleveranciers	...Greenpeace/ABLLOvzw

P 708696
9100 Sint-Niklaas 1
Artifitekkantoor :

Hoofdredactie Dirk Hylebos - 052/46 30 51
Vormgeving en coördinatie: Gilbert Cant; 03 775 1931 Maria Van de Vyver
e-mail : groene.waasland@gmail.com
Abonnement 8 EURO Oplage 1300 exemplaren
't groene waasland verschijnt **in** januari, maart, mei, september en november.